

کتاب‌های
نردبان
شرکت
انتشارات
فنی ایران

پرندگان ایران

تعدادی از گونه‌های شاخص و در معرض خطر

نردبان سبز - حفظ محیط زیست ۵۴۰ | زیست ایران ۶ | گد کتاب ۱۲۵

نویسنده دکتر جمشید منصوری

عکاسان (به ترتیب تعداد عکس) سیدحسین ایجاد، علی مهاجران،

بهراد فرخنده، فرشید دیلمقانی، مرتضی کشاورز، مهدی جلال‌پور، محمدرضا فرخنده،

بابک قویدل نامانلو، حسن مقیمی

نسخه‌پرداز مسعود رزدام

مدیر هنری و طراح یونیفرم کیانوش غریب‌پور

| مدیر تولید سمیه نوری | اجرای جلد حامد زاهد | صفحه‌آرا الناز حکیم‌آبادی |

| مسئول کنترل فنی فاطمه هراتی |

| ناظر فنی چاپ علی کاظمی |

چاپ اول ۱۴۰۱، ۲۰۰۰ نسخه | چاپ اختر شمال

حقوق چاپ و نشر این اثر متعلق به شرکت انتشارات فنی ایران است.

میرعماد، شماره ۲۴، تهران ۱۵۸۷۷۳۶۵۱۱

۸۸۵۰۵۵۵

entesharat.com

info@entesharat.com

nardebanbooks

@nardebanbooks

کاغذ این کتاب از
جنگل‌های صنعتی
مدیریت‌شده
تهیه شده است.

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
شابک
یادداشت

موضوع
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
رده‌بندی کنگره
رده‌بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

منصوری، جمشید، ۱۳۲۹-

پرندگان ایران: تعدادی از گونه‌های شاخص و در معرض خطر / اثر جمشید منصوری؛
عکاسان (به ترتیب تعداد عکس) سیدحسین ایجاد، ... (و دیگران).

تهران: شرکت انتشارات فنی ایران، کتاب‌های نردبان، ۱۴۰۱.

[۱۶۰ ص.: مصور (رنگی)، نقشه، جدول: ۲۲ x ۲۹ س.م.

نردبان سبز - حفظ محیط زیست: ۵۴۰، زیست ایران: ۶.

978-600-477-970-8

عکاسان (به ترتیب تعداد عکس) سیدحسین ایجاد، علی مهاجران،

بهراد فرخنده، فرشید دیلمقانی، مهدی جلال‌پور، محمدرضا فرخنده،

مرتضی کشاورز، بابک قویدل نامانلو، حسن مقیمی.

پرندگان -- ایران

حیوان‌های کمیاب -- ایران

گونه‌های در حال انقراض -- ایران

ایجاد، سیدحسین، ۱۳۵۲-، عکاس

QL۶۹۱

۵۹۸/۰۹۵۵

۹۰۲۳۲۳۳

فهرست

راسته سلیم سانان	۱۱۴	اردک سرسفید	۶۸	پیشگفتار	۶
گلاریول بال سرخ	۱۱۴	اردک تاج دار	۷۰	مقدمه	۸
خروس کولی سینه سیاه	۱۱۶			تاریخچه تکامل پرندگان	۱۰
گیلان شاه دُم سیاه (گیلان شاه بال سفید)	۱۱۸	راسته عقاب سانان	۷۲	راهنمای استفاده از کتاب	۲۳
گیلان شاه خالدار	۱۲۰	کور کور حنایی	۷۲		
آبچلیک شکیل	۱۲۲	عقاب ماهیگیر	۷۴	راسته پلیکان سانان	۳۰
سلیم سینه بلوطی	۱۲۴	عقاب دریایی دم سفید	۷۶	پلیکان خاکستری	۳۰
		شاه باز (عقاب شاهی)	۷۸	باکلان مارگردن	۳۳
راسته جغد سانان	۱۲۶	سارگپه تاج دار	۸۰	باکلان کوچک	۳۴
جغد انبار (جغد سفید)	۱۲۶	کرکس سیاه (دال سیاه)	۸۳		
مرغ حق	۱۲۸	کرکس پشت سفید (کرکس گردن کُرکی)	۸۵	راسته لک لک سانان	۳۶
جغد شاخدار (جغد گوش دراز)	۱۳۰	هما	۸۶	غول حواصیل	۳۶
				بوتیمار	۳۸
راسته گنجشک سانان	۱۳۲	راسته شاهین سانان	۸۸	بوتیمار کوچک	۴۰
چکاوک شکم سیاه (چکاوک شهره ای)	۱۳۲	دلیجه کوچک	۸۸	لک لک گردن کُرکی	۴۲
بال لاکِی	۱۳۴	بحری	۹۱	حاجی لک لک (لک لک سفید)	۴۴
میوه خور	۱۳۶	شاهین بلوچی	۹۲	اکراس آفریقایی	۴۶
دیوارخزک	۱۳۸			اکراس سیاه	۴۸
سنگ چشم پیشانی سفید	۱۴۰	راسته ماکیان سانان	۹۴	کفچه نوک	۵۰
سیسک چشم سفید	۱۴۲	سیاه خروس	۹۴		
سار صورتی	۱۴۴	کبک دری	۹۶	راسته فلامینگوسانان	۵۲
شهره مغولی	۱۴۶	قرقاول	۹۸	فلامینگو	۵۲
زاغ بور	۱۴۸	دُرّاج	۱۰۰	فلامینگوی کوچک	۵۴
		بلدرچین بوته ای	۱۰۲		
واژه نامه توصیفی	۱۵۰			راسته غاز سانان	۵۶
منابع	۱۵۲	راسته درنا سانان	۱۰۴	قوی کوچک	۵۶
نمایه	۱۵۲	درنای سیبری	۱۰۴	غاز پیشانی سفید کوچک	۵۸
پرنندگان ایران معرفی شده در این کتاب	۱۵۴	درنای کوچک (درنای طنّاز)	۱۰۶	غاز پازرد	۶۰
فهرست پرنندگان ایران	۱۵۶	یلوه حنایی	۱۰۸	اردک مرمی	۶۲
		هوبره	۱۱۰	اردک بلوطی	۶۴
		میش مرغ	۱۱۳	اردک دُم دراز	۶۶

پیشگفتار

ایران سرزمین وسیع، متنوع و سرشار از منابع طبیعی و زیبایی هاست. مساحت ایران بیش از مجموع مساحت کشورهای عراق، سوریه، لبنان، امارات متحده عربی، کویت، بحرین، ارمنستان، ترکمنستان، تاجیکستان و آذربایجان است. اگر چه ایران در سرزمین خشکی از جهان قرار گرفته ولی به دلیل سیما و منظر متنوع آن که حاصل تضادهای اقلیمی و تغییرات ارتفاعی و موقعیت جغرافیایی آن است، زیستگاههای بسیار زیاد و مختلفی در آن شکل گرفته است.

به لحاظ موقعیت جغرافیایی منحصر به فرد ایران، پرنندگان آن هم دارای تنوع قابل توجهی است. ولی با نهایت تأسف و بسیار ناباورانه منابع طبیعی کشور تحت تأثیر انواع تهدیدها و تخریبهای مختلف قرار دارد. مضافاً این که بسیاری از تالابها که مأمن و زیستگاه گونههای متنوعی از پرنندگان است نیز از بین رفته و یا در حال احتضار و نابودی کامل قرار دارند.

با تأسف، در سرزمینی ثروتمند با آن همه امکانات مادی و فرهنگی می بینیم که چنین آسان و ارزان اجازه داده می شود این میراث های طبیعی مورد بی مهری و سودجویی قرار گیرد. با انهدام زیستگاه ها به هر دلیل، پرنندگان آن ها نیز از بین می روند. علی رغم هشدار متخصصین در مورد اهمیت و ارزشمندی این منابع، تخریب و انهدام آن ها روزافزون است. با تأسف باید گفت که از بین رفتن هریک از این منابع سفری بی بازگشت است و تنها فرزندانمان می توانند از آن ها با تأسف در کتاب ها یاد کنند.

این مجموعه نه کتاب اختصاصی پرندشناسی است و نه اختصاصی پرنندگان ایران است. ولی برگرفته از هر دو با چارچوبی متفاوت است. در واقع بیشترین تعداد پرنندگان در خطر تهدید و انقراض را در بر می گیرد چون بعضی از گونه ها مثل پرنندگان شکاری تمام گونه هایش در معرض تهدید است. تهیه عکس هایی زیبا و خارق العاده حاصل حوصله و علاقه مندی کسانی است که این چنین تصاویر ماندگاری را ثبت کرده اند و با کمال گشاده دستی آن ها را برایم ارسال کرده اند. عکسبرداری از پرنندگان با عکسبرداری از چیزهای دیگر خیلی فرق می کند. وقتی که برای جمع آوری عکس ها تقاضای کمک کردم، فکر نمی کردم این قدر جوانان علاقه مند و کاری داشته باشیم که وقت زیادی را در کوه و صحرا با این همه دردسر برای ثبت عکسی بگذارند که پرنده با کوچک ترین حرکت یا احساس خطر سریعاً فرار کرده، از محل دور می شود و ممکن است آن را برای همیشه از دست بدهند. از تمام آن ها صمیمانه سپاسگذاری می نمایم. تمامی عکس ها با ذکر نام عکاس آورده شده و این تنها سپاسی است برای صمیمیت و علاقه مندی آن ها. لازم به ذکر است در این مجموعه جناب آقای امیر فرح نسب پیشنهادات و راهنمایی های بسیاری داشته اند که از ایشان نیز صمیمانه سپاسگزاری می نمایم.

تقدیم به نوهام یسنا
جمشید منصوری